

Every Child has the Right to...”

Malmö, Sverige 28.-31.mai 2017.

Barnespor for helsepersonell

Samtaleverktøy i arbeidet med barn som pårørende i familier med rus og/eller psykiske vansker

Mette Grytten

Helga Melkeraaen

St. Olavs Hospital, Trondheim, Norge

Klinikk for rus og avhengighetsmedisin

Barnespor for helsepersonell

- Barnespor 1 – Barnearket
- Barnespor 2 – Guide til foreldresamtaler
 - Individuell samtale
 - Parsamtale
 - Grupper
- Barnespor 3 – Guide til barnesamtale
- Skjema for bekymringsmelding til barnevernet
- Litteraturliste

I 2010 ble følgende lov hjemlet:

- § 10a i helsepersonelloven – Helsepersonells skal bidra til å ivareta mindreårige barn som pårørende
- § 3-7a i spesialisthelsetjenesteloven – Om barneansvarlig personell mv.

Hva betyr endringene i lovverket?

Helsepersonell skal bidra til å ivareta barnets behov for informasjon og nødvendig oppfølging

- Avklare om pasienten har barn
- Gjennom samtale med foreldrene identifisere barnas situasjon og vurdere nødvendige hjelpetiltak
- Samtale med pasienten om foreldrerollen
- Innhente samtykke til å foreta oppfølging
- Gi informasjon til barnet og dets forsørger

BiRus 2009 – 2012

- Barn som pårørende i familier med rus og/ eller psykiske vansker
- Regionalt utviklingsprosjekt i Helse-Midt-Norge
- Mål:
 - Behandlerne skal få kunnskap og rutiner for å ivareta barna
 - Barna skal få informasjon og nødvendig oppfølging
 - Utvikle verktøy – Barnespor for helsepersonell

Barnespor I - Barnearket

- Samtaleverktøy mellom behandler og forelderen
- Spørsmålene er til støtte og framdrift i samtalen
- Fyll inn sammen med forelderen mot slutten av samtalen

Barnespor 2

– guide til foreldresamtaler

Samtaleverktøy som helsepersonell kan bruke for å forberede samtalen med foreldre som sliter med rus og/eller psykiske vansker

Barnespor 2

– guide til foreldresamtaler

Tips til samtalen med forelderen...

- ...når forelderen samtykker
- ...når forelderen er usikker
- ...når forelderen **ikke** samtykker

Barnespor 2 – Når forelderen samtykker

- Hva trenger barnet å vite?
- Hvordan gi tilpasset informasjon?
- Hvem skal informere barnet?
- Hvor skal informasjonen gies?
- Når er det beste tidspunktet?
- Oppfølging i etterkant!

Barnespor 2 – Når forelderene IKKE samtykker

Hva er grunnen til motstanden?

- Forelderene mener barnet ikke kjenner til vanskene
- Forelderene mener barnet er for ung til å forstå
- Forelderene vet ikke hva man skal informere om og hvordan det kan gjøres
- Forelderene mener informasjonsbehovet er ivaretatt
- Forelderene ser ikke barnets behov

Barnespor 3

Inneholder forslag til hvordan man kan forklare barn ulike ord og begreper de møter når foreldre har rus eller psykiske vansker

Barnespor 3

- Barnespor 3 – Guide til barnesamtaler
- Noen generelle tips til samtaler med barna
- Tilpass samtalen og forklaringer til barnets alder
 - Rusmiddelproblemer
 - Psykisk sykdom
 - Snakke om følelser
 - Andre spørsmål barna har

Hva trenger barna å vite?

Om forelderen		Om sin egen situasjon
<ul style="list-style-type: none">- tilstanden til forelderen, forklaring av symptomer- hva har forårsaket tilstanden- hva slags behandling gis, hvor lenge varer behandlingen- hvordan blir forelderen ivaretatt- hvordan tilstanden påvirker forelderen, barnet og familien- muligheter for besøk/samvær og hvordan det skal foregå	 A photograph showing a woman with dark hair, wearing a white lab coat, leaning over a young girl with light brown hair. They are both looking at an open book held by the girl. The woman has her hand on the girl's shoulder, suggesting a supportive and caring interaction.	<ul style="list-style-type: none">- hvem skal ta vare på barnet- normale reaksjoner hos barn- forelderens tilstand er ikke barnets skyld- hvor barnet kan få hjelp- barnet kan ikke hjelpe forelderen med å bli frisk- barnet har lov til å være glad, være med venner og gjøre hyggelige ting- hvem andre kjenner til forelderens tilstand, hvem kan barnet snakke med

En god dag:

Hvordan starter dagen?

-
-
-
-
-
-
-
-
-

En dårlig dag:

Hvordan starter dagen?

-
-
-
-
-
-
-
-
-

Takk for oss!

Kontaktinformasjon:

Seniorrådgiver Helga Melkeraaen, Lærings- og
mestringssenter rus, St.Olavs Hospital

E-post: Helga.Melkeraaen@stolav.no